

Liikennejärjestelmätyö nykyisin ja tulevaisuudessa

Parlamentaarinen työryhmä 9.5.2018

Sisältö:

I. Liikennejärjestelmätyö nykyisin

- ✓ Liikennejärjestelmätyön **määritelmä**
- ✓ Liikennejärjestelmä ja **maankäyttö**
- ✓ Liikennejärjestelmätyön **vastuut**
- ✓ Liikennejärjestelmätyön **toimijat**
- ✓ Liikennejärjestelmätyön **organisointi**
- ✓ Liikennejärjestelmätyö ja **asiakkaat**
- ✓ Liikennejärjestelmätyön **lähtökohdat**
- ✓ Liikenneviraston **rooli, tavoitteet**
- ✓ Liikenneviraston **tehtävät** (piilotetut kalvot)

II. Liikennejärjestelmätyö tulevaisuudessa

(HE 45/2018 Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä)

- ✓ Toimintaympäristön muutokset
- ✓ Lain kolme keskeistä uudistuskokonaisuutta
- ✓ Liikennettä koskevat suunnitelmat ja sopimukset tulevassa mallissa
- ✓ Hallinnonalan yhteistyö liikennejärjestelmäsuunnittelussa
- ✓ Liikennejärjestelmäsuunnittelu tehokkaaksi
- ✓ Liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteet laissa
- ✓ Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma
- ✓ Maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma

I. Liikennejärjestelmätyö nykyisin

Liikennejärjestelmätyn määritelmä

Liikennejärjestelmätyö on jatkuvaa ja pitkäjänteistä yhteistyönä tehtävää suunnittelua toimivan ja kestäväan liikennejärjestelmän luomiseksi.

Siinä käsitellään kokonaisuutena:

- liikenteen ja maankäytön
- palvelurakenteen ja elinkeinotoiminnan vuorovaikutusta
- toimintojen synnyttämää liikennetarvetta
- kulkutapoja- ja kuljetusmuotoja
- liikenneverkkoja ja liikkumisen palveluita
- liikenneturvallisuutta sekä
- vaikutuksia ja rahoitustarvetta.

Liikennejärjestelmäsuunnitelmat ja niiden toteutumisen seuranta on osa liikennejärjestelmätyötä.

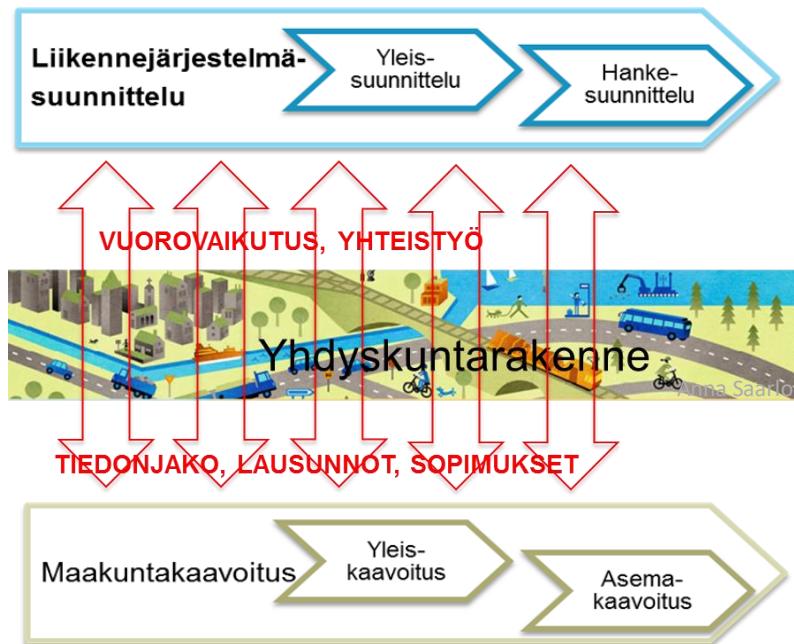

Liikennejärjestelmä ja maankäyttö

Liikennejärjestelmätyö on eri toimijoiden jatkuvaa ja pitkäjänteistä strategista suunnittelua toimivan ja kestäväan liikennejärjestelmän luomiseksi. Liikennejärjestelmätyöllä vaikutetaan yhdyskuntarakenteeseen

Yhdyskuntarakenne kuvaa toimintojen sijoittumista ja niiden välistä suhdetta.

Maankäytön suunnittelulla ja kaavoituksella vaikutetaan paikkojen ja alueiden fyysiseen sijaantiin, mikä johtaa toiminnallisen yhdyskuntarakenteen muodostumiseen.

Liikennejärjestelmätyn vastuut

Liikennejärjestelmätyn tehdään valtakunnallisesti sekä alueellisesti ylimaakunnallisesti, maakunnallisesti ja kaupunkiseuduilla.

- **Valtakunnallisen** työn vetovastuu voi käynnissä olevasta työstä riippuen olla eri ministeriöillä, Liikennevirastolla tai muulla sovittavalla taholla.
- **Maakunnan** liitto vastaa maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman suunnitteluprosessin käynnistämisestä, siihen liittyvän yhteistyön johtamisesta ja kyseisen suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa.
- **Kaupunkiseuduilla** seudullisen liikennejärjestelmätyn vetovastuu on usein sovittu kunnallisille toimijoille.

Liikennevirasto edistää LJ-työssä toiminnallaan koko liikennejärjestelmän toimivuutta, liikenteen turvallisuutta, alueiden tasapainoista kehitystä ja kestäväää kehitystä. Liikennejärjestelmää ylläpidetään ja kehitetään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. (Laki Liikennevirastosta)

Liikennejärjestelmätyn toimijat

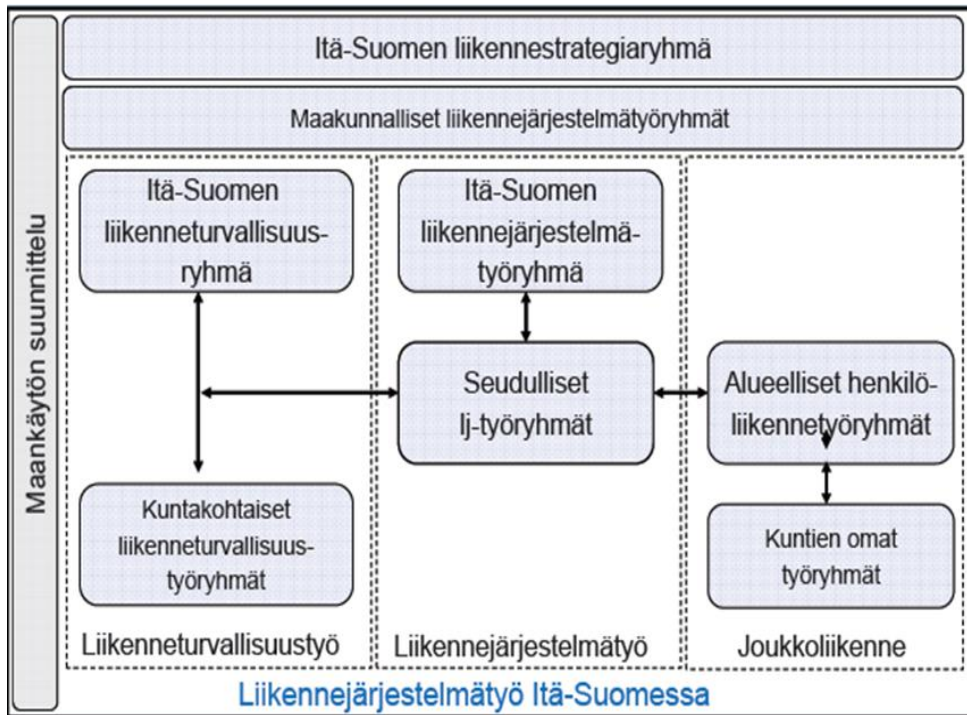
Liikennejärjestelmätyö on jatkuvaa ja se tehdään laajassa yhteistyössä

- **Valtakunnallista** LJ-työtä tehdään ja kehitetään liikenneministeriön ohjauksella. Mukana useimmiten:
  - Liikennevirasto
  - ELY:jen liikennevastualueet,
  - YM (liittyen maankäytön suunnitteluun)
  - alan tutkimuslaitokset ja konsultit.
- Alueellisesta **LJ-työstä maakunnissa** vastaavat Maakuntien liitot. Mukana LJ-työssä:
  - Alueellisen Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) liikenne vastualueen LJ-työstä vastaava yksikkö
  - Alueen kunnat, keskeiset sidosryhmät
  - LVM, Liikennevirasto
- **Kaupunkiseuduilla** LJ-työn vetovastuu on usein sovittu kunnallisille toimijoille. Mukana ovat useimmiten samat toimijat kuin maakunnallisessa LJ-työssä.

Liikennejärjestelmätyn organisointi

Esimerkki jatkuvan liikennejärjestelmätyn organisoinnista Itä-Suomessa

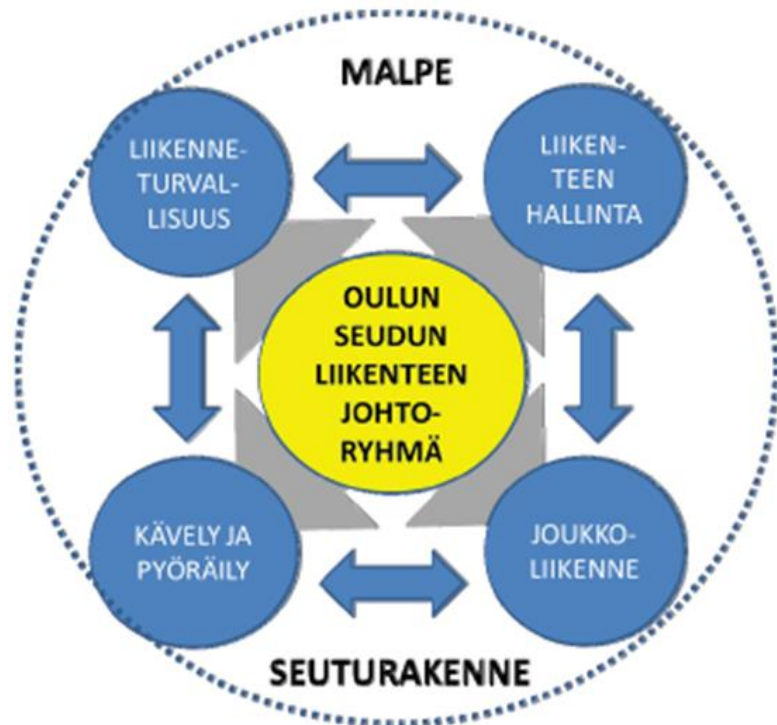

- Liikennejärjestelmätynä tehdään kolmen maakunnan **ylimaakunnallisena yhteistyönä**
- Liikennejärjestelmän kehittäminen pohjautuu **Itä-Suomen liikennestrategiaan**, jossa valtakunnalliset tavoitteet on konkretisoitu Itä-Suomen tavoitteiksi.
- Itä-Suomen liikennestrategiaryhmä **ohjaa** jatkuvaa LJ-työtä
- Maakunnalliset LJ-työryhmät **tukevat maakuntakaavoitusta** ja suunnittelua vieden yhdessä sovittuja asioita maakunnan suunnitteluun.
- Itä-Suomen kahdeksalla seudulla toimivien LJ-työryhmien rooli on keskeinen käytännön toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa.
- Kaupunkiseuduille on laadittu tarvittaessa päivitettävät LJ-suunnitelmat ja aiesopimukset.

Liikennejärjestelmätyn organisointi

Esimerkki jatkuvan liikennejärjestelmätyn organisoinnista Oulun seudulla

- Oulun seudun liikenteen **johtoryhmä ohjaa** alueen liikennejärjestelmätyn
- LJ-suunnitelman **ajantasaisuutta seurataan ja sen tavoitteita päivitetään** aktiivisessa yhteistyössä valtion toimijoiden ja seudun sidostyhmien kanssa.
- LJ-suunnitelman **konkretisointi tapahtuu teemaryhmissä**, joiden rooli on keskeinen LJ-suunnitelman käytännön toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa.
- Johtoryhmän kokoukset ovat teemoitettuja ja niissä käsitellään vuorollaan eri teemoja ja MALPE-sopimuksessa sovittujen asioiden etenemistä.

Liikennejärjestelmätyö ja **asiakkaat**

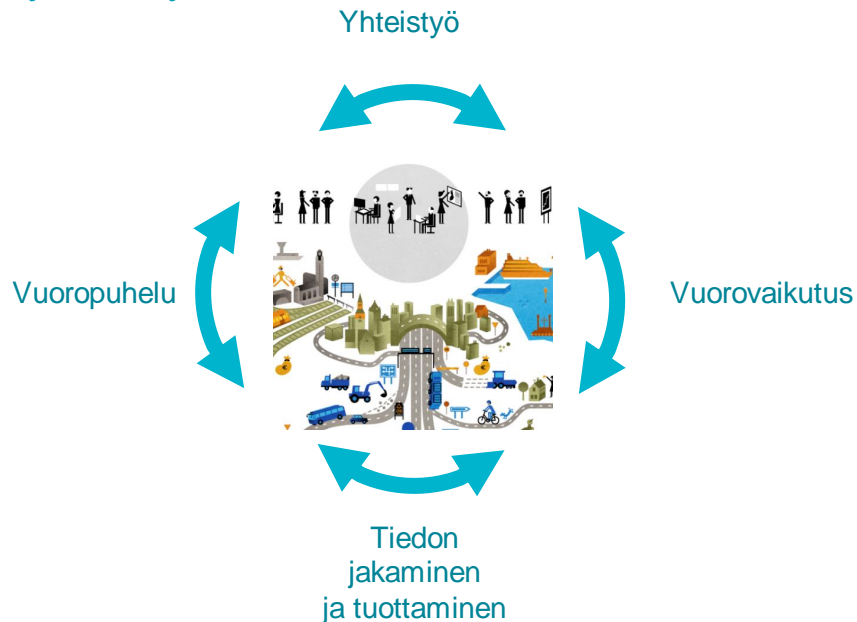
Liikennejärjestelmätyötä tehdään aina yhteistyössä

Asiakkaat

Ihmiset ja elinkeinoelämä huomioiden myös väestömuutokset ja elinkeinoelämän muuttuvat tarpeet

Yhteistyötahot

- LVM, muut ministeriöt
- Liikennevirasto, Trafi, Finavia
- ELYt, maakuntaliitot, kunnat
- liikenteen palvelujen tuottajat sekä kehittämistyötä, suunnittelua, ylläpitoa ja rakennuttamista tekevät tahot, etujärjestöt
- kansainväliset yhteistyötahot

Liikennejärjestelmätyn lähtökohdat

Valtakunnallisen liikennejärjestelmätyn lähtökohtina ovat:

- **Hallitusohjelma** sekä liikennehallinnon konsernistrategia, Liikenneviraston strategiat ja linjaukset
- **Kansainväliset sopimukset**, esim. Pariisin ilmasopimus
- **Tilannetieto** asiakkaiden ja elinkeinoelämän tarpeista, liikennejärjestelmästä, verkoista, liikenteestä, liikenneturvallisuudesta ja maankäytöstä sekä toimintaympäristöstä
- **Ennakointitieto**, tulevaisuusskenaariot ja ennusteet
- Lj-työtä **ohjaava lainsäädäntö** mm. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, HE 45/2018 Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä

Alueellisessa liikennejärjestelmätyn lähtökohtina ovat:

- Valtakunnallisen liikennejärjestelmätyn tulokset mm. erilaiset strategiat, linjaukset ja palvelutasotavoitteet
- Aiemmat päätökset ja sopimukset
- Asiakasnäkökulma, -tiedot ja -tarpeet
- Liikenne- ja toimintaympäristön haasteet, maankäytön suunnitelmat, väestöennusteet
- Tieto käytettävissä olevista keinoista ja keinojen vaikutuksista
- Teknisen kehityksen ja digitalisaation luomat mahdollisuudet
- Toimittajamarkkinat

Valtion rooli liikennejärjestelmätöössä

Valtakunnallisten ja alueellisten tavoitteiden yhteensovittaminen

Saavutettavuuden, turvallisuuden ja ennakoitavuuden turvaaminen

Yhteiskunnan toimivuuden edistäminen kestäväällä tavalla

Liikenneyhteyksien kehittäminen ja liikennetiedon hyödyntämisen mahdollistaminen

Valtion rooli ja tavoitteet liikennejärjestelmätyössä

Ylläpidetään ja kehitetään liikennejärjestelmää yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Yhteensovitetaan alueellista LJ-työtä ja valtakunnallisia linjauksia.

Valtakunnallisten ja alueellisten tavoitteiden yhteensovittaminen

Saavutettavuuden, turvallisuuden ja ennakoitavuuden turvaaminen

Luodaan edellytykset tarvittaville matkoille ja kuljetuksille turvallisesti, sujuvasti ja ennakoitavasti. Edistetään kansainvälistä ja kansallista saavutettavuutta.

Etsitään keinoja ympäristöhaittojen vähentämiseksi. Vaikutetaan yhdyskuntarakenteeseen, jotta se tukee kestävästä liikkumista ja kuljettamista.

Yhteiskunnan toimivuuden edistäminen kestäväällä tavalla

Liikenneyhteyksien kehittäminen ja liikennetiedon hyödyntämisen mahdollistaminen

Suunnitellaan vaikuttavimmat ja kustannustehokkaimmat toimenpiteet. Huomioidaan uusien palveluiden ja digitalisaation mahdollisuudet.

Liikenneviraston tehtävät 1/4 liikennejärjestelmätyössä

Valtakunnallisten ja
alueellisten
tavoitteiden
yhteensovittaminen

1. Valtakunnallisten ja alueellisten tavoitteiden yhteensovittaminen tarkoittaa
  - **Valtakunnallisessa** liikennejärjestelmätyössä:
    - **Yhteisten** tavoitteiden löytämistä ja sitoutumista niihin mm. päästövähennystavoitteet
    - **Vuoropuhelua, tiedonvälittämistä, yhteensovittamista, yhdessä tekemistä** ministeriöiden ja valtakunnallisten toimijoiden ja sidosryhmien kanssa
    - Liikennepolitiikan ja valtakunnallisten linjausten konkretisoimista **yhdessä** LVM:n kanssa
    - **Osallistumista** valtakunnallisten linjausten ja strategioiden valmisteluun, ELY-keskusten liikennejärjestelmäpäälliköiden valtakunnallisen **yhteistyöryhmän vetämistä**
  - **Alueellisessa** liikennejärjestelmätyössä:
    - **Yhteisten** tavoitteiden löytämistä ja sitoutumista niihin
    - **Vuoropuhelua, tiedonvälittämistä, yhteensovittamista, yhdessä tekemistä** mm. ELY-keskusten, maakuntien liittojen ja kuntien kanssa
    - **Osallistumista alueella** tehtävään jatkuvaan liikennejärjestelmätyöhön ja liikennejärjestelmäsuunnitelman tekemiseen sekä näiden ohjaukseen yhtenä osapuolena
    - Aktiivista vuorovaikutusta maankäytön suunnittelun osapuolten kanssa

Liikenneviraston tehtävät 2/4 liikennejärjestelmätyössä

Saavutettavuuden,
turvallisuuden ja
ennakoitavuuden
turvaaminen

2. Saavutettavuuden, turvallisuuden ja ennakoitavuuden turvaaminen tarkoittaa:
  - **Valtakunnallisessa** liikennejärjestelmätyössä
    - Valmistellaan ja vastataan valtakunnallisista toimintalinjoista (radat, vesiväylät, maantiet, liikkumisen palvelut, asiakastarpeet, logistiikka, kestävä liikenne, asemat jne.)
    - Kytetään palvelutasoon kansainväliset yhteydet ja liikennepalvelut
    - Valmistellaan yhdessä sidosryhmien kanssa esim. pitkän aikavälin palvelutasotavoitteet
  - **Alueellisessa** liikennejärjestelmätyössä
    - Vastataan valtakunnallisten toimintalinjojen sovittamisesta ja valtakunnallisten näkemysten tuomisesta alueen suunnitteluun
    - Haetaan alueiden kanssa yhteinen näkemys tarpeista esim. palvelutason määrittämisen yhteydessä
    - Seurataan alueiden liikennejärjestelmän tilaa

Liikenneviraston tehtävät 3/4 liikennejärjestelmätyössä

Liikenneyhteyksien
kehittäminen ja
liikennetiedon
hyödyntämisen
mahdollistaminen

3. Liikenneyhteyksien kehittäminen sekä digitalisaation ja liikennetiedon hyödyntämisen mahdollistaminen tarkoittaa:
  - **Valtakunnallisessa** liikennejärjestelmätyössä
    - Tuotetaan ja jaetaan tietoa liikennejärjestelmän ja toimintaympäristön tilasta ja ennusteista sekä kehityskuvista. Haetaan kestäviä ratkaisuja liikennejärjestelmätyöhön.
    - Suunnitellaan keinoja liikennejärjestelmän (ml. kansainväliset yhteydet) toimivuuden turvaamiseksi ja kehittämiseksi laajaa keinovalikoimaa hyödyntäen huomioiden erityisesti liikkumisen palvelut ja digitaalisatio
  - **Alueellisessa** liikennejärjestelmätyössä:
    - Vastataan tiedon jakamisesta ja viestinnästä alueelle yhdessä sidosryhmien kanssa
    - Suunnitellaan keinoja liikennejärjestelmän toimivuuden turvaamiseksi ja kehittämiseksi laajaa keinovalikoimaa hyödyntäen, vastaten erityisesti ratoja ja vesiväyliä koskevista näkökohdista
    - Mahdollistetaan ja edistetään liikkumisen palvelujen ja digitalisaation kehittämistä
    - Mahdollistetaan yhteistyössä markkinaehtoisen uusien palvelujen ja keinojen kokeilua alueella
    - Liikenteen hallinnon alan omistaman avoimen datan jakamisesta toimijoille

Liikenneviraston tehtävät 4/4 liikennejärjestelmätyössä

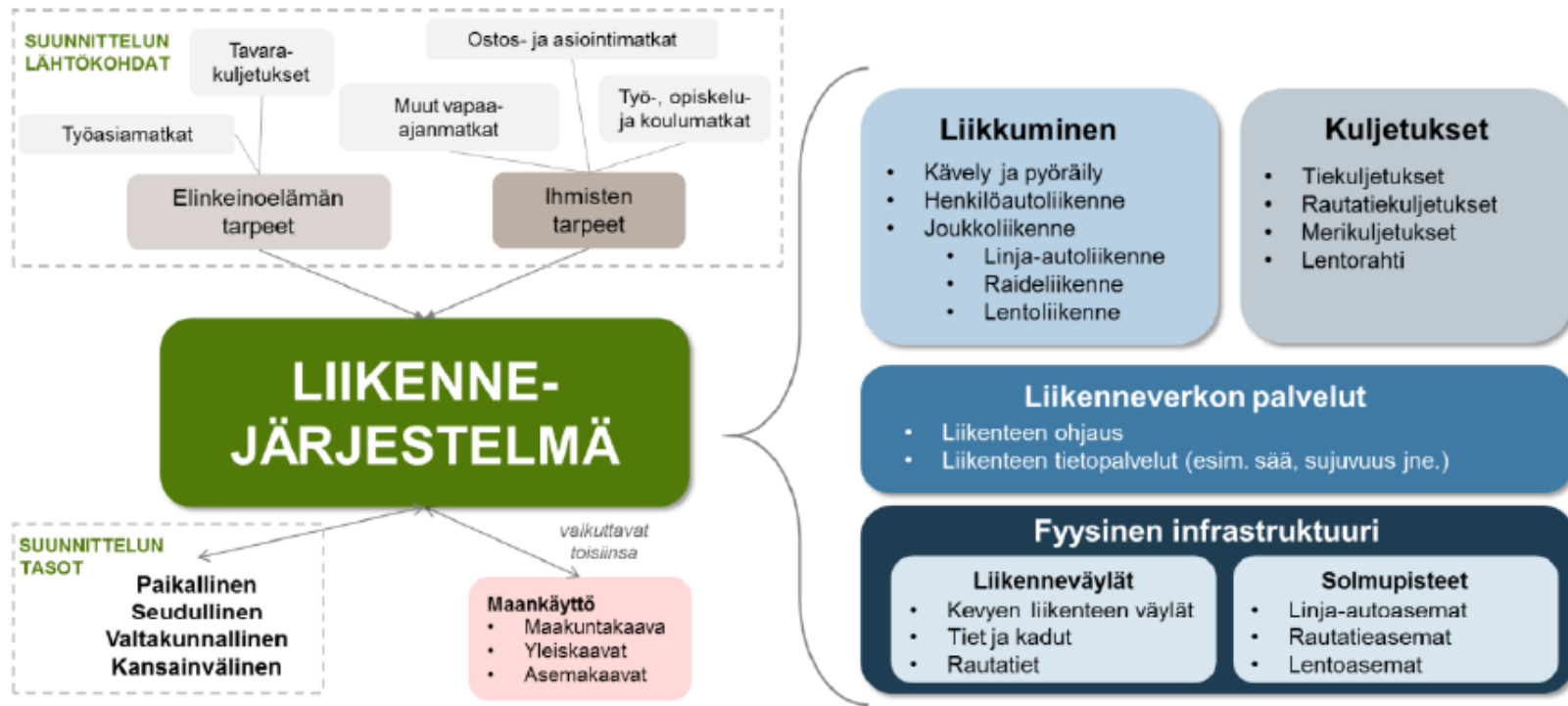
Yhteiskunnan
toimivuuden
edistäminen
kestävällä tavalla

4. Yhteiskunnan toimivuuden edistäminen kestäväällä tavalla tarkoittaa:

- **Valtakunnallisessa** liikennejärjestelmätyössä:
  - Edistetään liikkumisen palveluja sekä kestäväää ja turvallista liikkumista
  - Tehdään liikennettä ja maankäyttöä koskevaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä ennakointia
  - Mahdollistetaan kestävien ratkaisujen kokeilua
  - Osallistutaan maankäyttöä koskevien linjausten valmisteluun (VAT, MRL:n uudistus)
  - Kehitetään liikennejärjestelmätyön vaikutustenarviointia
- **Alueellisessa** liikennejärjestelmätyössä:
  - Edistetään liikkumisen palveluja, keinojen toteutumista sekä kestäväää ja turvallista liikkumista
  - Mahdollistetaan kestävien ratkaisujen kokeilua
  - Sovitetaan valtakunnallisia näkökulmia alueen maankäytön suunnitteluun
  - Sovitaan ja seurataan liikennejärjestelmäsuunnitelmien tai liikennettä ja maankäyttöä koskevien sopimusten toteutumista ja niiden vaikuttavuutta (esim. aiesopimukset).

Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelman osa-alueet

II. Liikennejärjestelmätyö tulevaisuudessa

Liikennejärjestelmäsuunnittelua
koskevat uudet säännökset

Toimintaympäristön muutokset – tulevaisuuden mahdollisuudet

- Maankäytön muutostarpeet – alueiden ja kaupunkien kehittyminen
- Elinkeinoelämän muutokset ja kehittyminen, uudet tuotantolaitokset
- Kehittyvä teknologia
  - Automaatio ja robotisaatio
  - Digitaaliset palvelut
- Liikkumisen palveluistuminen
  - Uudenlaista liiketoimintaa
- Liikkumistarpeen muutokset
  - Kaupungistuminen
  - Kestävän liikkumisen edistäminen
- Ilmastonmuutos
  - Kasvihuonepäästöjen vähennystarve

HE 45/2018 vp Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä

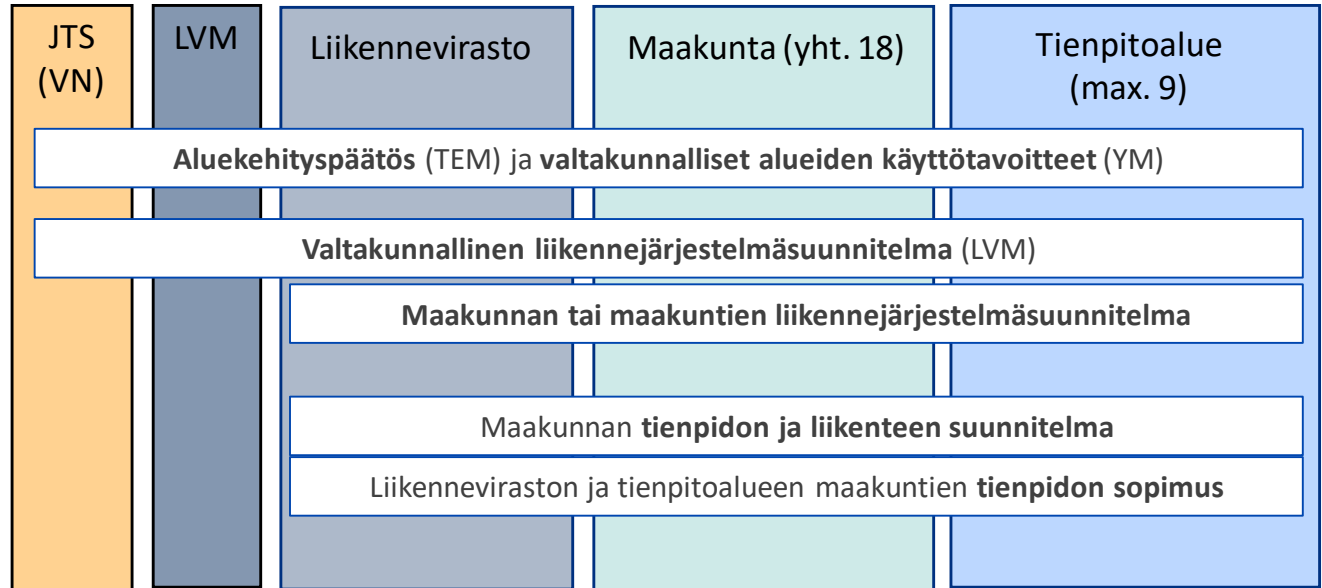
Lain kolme keskeistä uudistuskokonaisuutta:

1. Tienpidon laadun varmistaminen ja valvonnan parantaminen
  - Tienpidon yleisiä vaatimuksia, palvelutasoa ja kunnossapitoa sekä valvontaa koskevan sääntelyn kehittäminen
  - Hankesuunnitteluun uutta sääntelyä
2. Tienpidon järjestämismalli
  - Tienpito säilyy valtion vastuulla ja maakunnat hoitavat tienpidon tehtäviä sopimuksen mukaisesti
  - Enintään yhdeksän tienpitoaluetta
3. Liikennejärjestelmäsuunnittelu
  - Laissa säädettäisiin kaikkia liikennemuotoja koskevasta valtakunnallisesta ja maakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnittelusta

Liikennettä koskevat suunnitelmat ja sopimukset tulevassa mallissa

Liikennevirasto (Väylävirasto) väylienpitäjänä tulee olemaan se taho, joka pääasiallisesti on tekemisissä maakuntien kanssa ja vastaa liikennejärjestelmän yhteensovittamisesta maankäytön suunnitteluun.

Hallinnonalan yhteistyö liikennejärjestelmäsuunnittelussa

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnittelu

- Liikennejärjestelmäsuunnittelussa Liikennevirasto (Väylävirasto) ja Liikenteen turvallisuusvirasto (Traficom) osallistuvat valtakunnallisen tason LJ-suunnitelman laatimiseen oman toimialansa osalta.
- Traficomilta edellytetään enemmän strategista valmistelua suunnitelmaan, Väylävirastolta puolestaan väyläomaisuuden haltijan osaamista.

Liikennejärjestelmäsuunnittelu maakunnissa

- Sekä Väylävirasto että Traficom tukevat ja osallistuvat myös maakuntatason LJ-suunnitelmien laatimiseen.
- Kuntien kanssa yhteistyöstä jatketaan edelleen, siihen ei ole odotettavissa muutoksia.
- Maakunnat veisivät käytäntöön LJ-suunnitelmien linjauksia omissa tienpidon ja liikenteen suunnitelmissa. Nämä suunnitelmat toimisivat keskeisenä lähtökohtana maakuntien ja valtion välisessä tienpidon järjestämiseen liittyvässä sopimusprosessissa.

Liikennejärjestelmäsuunnittelu tehokkaaksi (HE 45/2018 vp)

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (uusi)

- Määrittäisi valtakunnallisesti strategisia pitkän tähtäimen tavoitteita koko liikennejärjestelmälle sekä rahoituksen tasoa ja malleja
- 10-12-vuotinen toimenpide- ja rahoitusohjelma, valtioneuvoston päätös
- Kytkenät aluekehityspäätöksiin ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden päätöksiin.

Maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma

- Nykyisiä hyviä käytäntöjä viedään osaksi maakunnan tulevaa suunnittelujärjestelmää
- Kytkenät muuhun maakunnan, Liikenneviraston ja kuntien suunnitteluun
- Toimii yhtenä lähtökohtana valtakunnalliselle liikennejärjestelmäsuunnitelmalle.

Liikennejärjestelmäsuunnittelu tehokkaaksi (HE 45/2018 vp)

- Liikennejärjestelmä muodostuu liikenneväylistä, henkilö- ja tavaraliikenteestä sekä liikennettä ohjaavista järjestelmistä. Liikennejärjestelmä sisältää kaikki liikennemuodot, liikennevälineet ja kulkutavat sekä niihin liittyvät liikennetiedot ja liikennepalvelut.
- Liikennejärjestelmäsuunnittelu on jatkuvaa ja vuorovaikutteista yhteistyötä viranomaisten ja eri toimijoiden kesken. Vaikutusten arviointi ja toimintaympäristön muutosten ennakointi on tärkeässä roolissa.
- Suunnittelu koskee kaikkia liikennemuotoja ja myös tietoa. Laissa ei säädettäisi kunnissa ja kaupunkiseuduilla tehtävää liikennejärjestelmäsuunnittelua.
- Tavoitteena edistää pitkäjänteistä liikennejärjestelmäsuunnittelua sekä varmistaa alueellisen liikennejärjestelmäsuunnittelun jatkuvuus ja linkitys valtakunnalliseen suunnitteluun.

Liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteet laissa (HE 45/2018 vp)

LJ-suunnittelun tavoitteet kirjataan lakiin ja suunnittelussa on erityisesti huomioitava:

- liikenteen, maankäytön, palvelurakenteen ja elinkeinotoiminnan vuorovaikutus ja toimintojen synnyttämä nykyinen ja tuleva liikennetarve
- eri ihmisryhmien liikkumistarpeet ja matkaketjujen toimivuus
- elinkeinoelämän kuljetustarpeet ja kuljetusketjujen toimivuus
- liikenteen turvallisuus
- liikenteen ympäristöhaittojen ennalta ehkäiseminen ja vähentäminen
- liikennejärjestelmän energiatehokkuus
- tiedon ja digitalisaation hyödyntämismahdollisuudet
- yksityiset ja markkinaehtoiset liikkumispalvelut sekä liikenne- ja kuljetuspalvelut
- julkisten ja julkisesti rahoitettujen liikkumispalvelujen sekä liikenne- ja kuljetuspalvelujen kehittämis- ja rahoitustarpeet
- liikenneverkkojen ja niiden solmukohtien kehittämistarpeet ja rahoitus

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma

- **LVM vastaa** valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelusta. **Valtioneuvosto hyväksyy.**
- Esitetään liikennejärjestelmän **nykytilan ja tulevan toimintaympäristön arvio**, liikennejärjestelmää koskevat **tavoitteet sekä toimenpide-ehdotukset.**
- Sisällytetään **12-vuotinen ohjelma**, joka sisältää valtion, maakuntien ja kuntien toimenpiteitä.
- Ohjelma **sisältää** liikennejärjestelmää koskevan **valtion rahoitusohjelman.**
- Ohjelma voidaan tarkistaa tarvittaessa.
- Suunnitelmaan on **sisällytettävä** lain (200/2005) mukainen **ympäristövaikutusten arviointi.**
- Kunkin **hallituskauden alussa liikennejärjestelmäsuunnitelma tarkistetaan** ja sovitetaan yhteen julkisen talouden suunnitelman kanssa.
- LVM:n on varmistettava valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman **yhteensovittaminen muihin valtakunnallisiin suunnitelmiin.**

Maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma

- Maakunta laatii valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi toimialueelleen **monivuotisen maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman** yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
- Voidaan esittää myös **maakunnan oloista johtuvia maakunnallisia tavoitteita ja toimia** liikkumisen ja liikennejärjestelmän toimivuuden, turvallisuuden ja kestävyuden edistämiseksi ja kehittämiseksi.
- Esitetään maakunnan alueen liikennejärjestelmän **nykytilan ja tulevan toimintaympäristön arvio** sekä **tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset**.
- Esitetään **arvio suunnitelman toteutettavuudesta** käytössä olevien taloudellisten resurssien puitteissa, toteutusaikataulusta sekä suunnitelman muista vaikutuksista.
- Suunnitelma on **yhteen sovitettava** maakunnan muun suunnittelun, maakuntakaavan sekä sen alueeseen rajoittuvien muiden maakuntien liikennejärjestelmäsuunnitelmien kanssa.
- Maakunta voi laatia liikennejärjestelmäsuunnitelman myös yhdessä toisen tai useamman maakunnan kanssa.
- Suunnitelmassa on myös kiinnitettävä huomiota maakunnan alueella olevien kuntien ja kaupunkiseutujen liikennejärjestelmää koskevaan suunnitteluun.
- Suunnitelma voidaan laatia osana muuta maakunnan strategista suunnittelua.